

Seyðisfirði, 28. Júní 2012.

Umsagnaraðili:

Jón Halldór Guðmundsson

Múlavegur 59

710 Seyðisfirði

Þingmál:

Þingskjal 1176, 738. mál. Frumvarp til laga um framkvæmdavald og stjórnsýslu ríkisins í héraði.

Almennt:

Sýslumannsembættin eru gamalgróin stjórnsýsluembætti sem gegnt hafa mikilvægu hlutverki í samfélaginu. Sýslumenn gegna hinu almenna hlutverki sýslumanna hvað varðar svokölluð hefðbundin verkefni sýslumanna, einnig eru sýslumenn lögreglustjórar, innheimtumenn ríkissjóðs og umboðsaðilar fyrir tryggingastofnun ríkisins. Áður fóru embættin einnig með tollstjórn, dómsvald á lægra dómsstigi og lögskráningar. Með þessum breytingum og fyrirhuguðum aðskilnaði lögreglumála og sýslumanna, er ljóst að verkefni hafa verið og verða færð frá embættunum til miðlægra stofnana eða sérstakra stofnana. Reynt hefur verið að bregðast við verkefnaskorti embættanna eða öllu heldur ákalli um að æskilegt sé að efla og styrkja sýslumannsembættin með því að færa til einstakra embætta sérstök verkefni á landsvísu. Þessi verkefni hafa verið færð frá ýmsum aðilum, frá ráðuneytunum, frá öllum hinum embættunum og frá öðrum stofnunum.

En þó segja megi að þessar breytingar hafi ekki allar eflt embættin, hafa sýslumannsembættin gríðarlega mikilvægu hlutverki að gegna um land allt. Auk hinna eiginlegu verkefna eru embættin sá vettvangur sem fólk á landsbyggðinni hefur til að fá almennar upplýsingar um þjónustu hins opinbera og réttarstöðu sína. Það er réttlætismál að allir landsmenn hafi góðan aðgang að þjónustu hins opinbera og geti nálgast hana án langra ferðalaga með tilheyrandi kostnaði. Þá skal einnig bent á að störf hjá sýslumannsembættunum eru mikilvæg fyrir minni byggðarlög á landsbyggðinni, þar sem atvinnuframboð er fábrotið. Tækifæri til að auka sérhæfingu og hagkvæmni sýslumannsembættanna, með sameiningu þeirra í 8 embætti á landinu á að verða til að efla þau og styrkja og gera þau hagkvæmari. Að minnu mati þarf að gæta þess að sú hagkvæmni verði ekki á kostnað minni byggðarlaga og er þess vegna æskilegt að starfstöðvum og útibúum verði ekki lokað nema að höfðu samráði við starfsfólk og viðkomandi sveitarfélög.

Í athugasemdum við lagafrumvarpið er fjallað um marga hluti sem snerta framtíð sýslumannsembætta og sérstaklega er jákvætt að sjá að kveðið er á um mikilvægi að nýta

núverandi húsnæði embættanna, samvinnu við sveitarfélög og möguleikana á að flytja verkefni til landsbyggðarinnar.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

2. gr.

Í 2. grein frumvarpsins segir í 2. mgr. : Umdæmamörk sýslumanna skv. 1.-8. tölul. 1. mgr. skulu ákveðin í reglugerð sem ráðherra setur að höfðu samráði við Samband Íslenskra sveitarfélaga og með hliðsjón af skipulagi annarrar opinberrar stjórnsýslu.

Í 3. mgr. segir: Ráðherra ákveður í reglugerð hvar aðalskrifstofa sýslumanns skuli vera. Ráðherra ákveður einnig í reglugerð að höfðu samráði við sýslumann hvar aðrar þjónustustöðvar verði starfræktar.

Tillaga mín:

Í 2. grein frumvarpsins segir í 2. mgr. : Umdæmamörk sýslumanna skv. 1.-8. tölul. 1. mgr. skulu ákveðin í reglugerð sem ráðherra setur að höfðu samráði við Samband Íslenskra sveitarfélaga og landshlutasamtökum sveitarfélaga, með hliðsjón af skipulagi annarrar opinberrar stjórnsýslu.

Í 3. mgr. segir: Ráðherra ákveður í reglugerð hvar aðalskrifstofa sýslumanns skuli vera, að höfðu samráði við landshlutasamtök sveitarfélaga í viðkomandi landshluta. Ráðherra ákveður einnig í reglugerð að höfðu samráði við sýslumann hvar aðrar þjónustustöðvar verði starfræktar. Haft verði samráð við viðkomandi sveitarfélög um staðsetningu þjónustumiðstöðva og breytingar á staðsetningu og starfsemi þeirra.

Ég tel að eðlilegt að um þau atriði er varða umdæmamörk embættanna sé eðlilegt að leita umsagnar frá landshlutasamtökum sveitarfélaga, auk Sambands Íslenskra sveitarfélaga. Eðlilegt að er samræmi sé í umdæmaskiptingu embættanna við lögregluumdæmin og svæðaskiptingu skv. stefnumörkun 20/20, úr því að ákveðið var að fara í svo viðamikla sameiningu sýslumannsembætta á annað borð. Eigi að síður er eðlilegt að mínu mati að formlegt samráð verði haft við landshlutasamtök sveitarfélaga um svo mikilvægt mál sem ákvörðun um umdæmamörk sýslumanna er.

Varðandi ákvörðun um staðsetningu aðalskrifstofu og þjónustustöðva embættisins, þá finnst mér eðlilegt að ráðherra ákveði staðsetningu starfsstöðva að höfðu samráði við sýslumann og viðkomandi sveitarfélag. Gott samráð við sveitarfélögin á viðkomandi svæði er mikilvægt og er gott samstarf við þau æskilegt þegar hugað er að því að flytja verkefni til starfsstöðva á landsbyggðinni. Mörg verkefni í þjónustu hins opinbera eru leyst af hendi á höfuðborgarsvæðinu, en minnt er á að oft hefur gefist vel að flytja verkefni út á alnd og sinna þeim þar fyrir stærra svæði.

Jón Halldór Guðmundsson
Múlavegur 59
710 Seyðisfirði.